

3. Malacky

Erb mesta:

Jedna z teórií hovorí o súvislosti názvu Malacky s maďarským slovom "malac" - svinka, resp. "malacka" – prasiatko. V okolí sa totiž nachádzalo množstvo diviakov a konalo sa tu veľa poľovačiek.

Druhá teória odvodzuje názov Malacky od slova "mláky" a vychádza z toho, že na pôde mesta boli kedysi rozsiahle močariská. Osadu, ktorá na tomto mieste vznikla, si ľud nazval "Mláky", z čoho neskôr vzniklo pomenovanie dnešných Malaciek.

Poloha mesta:

Katastrálne územie Malaciek je situované do centra južnej časti Záhorskej nížiny. Územie tvoria dve geomorfologicky odlišné časti. Západnú časť tvorí vyhlíbená široká plytká zníženie. Východnú časť tvoria treťohorné íly a piesky morského a jazerného pôvodu. Od Malých Karpát smerom na západ k Malackám cez Bor preteká rieka Malina (Rudavka), ľavostranný prítok Moravy. Je tu niekoľko rybníkov, najväčší je Marheček.

Významné osobnosti:

Martin Benka - významný maliar, ktorý svojim dielom úprimne vyznal lásku, úctu a obdiv k Slovensku, jeho prírode a ľudu. Vo svojej tvorbe kládol dôraz na vzťah k tradíciám a ľudovej kultúre. Rád zobrazoval ľudí na poliach, lúkach, na rúbaniskách a v horách. Patril k prvým výtvarným umelcom, ktorí úspešne prezentovali slovenské umenie v zahraničí.

Ľudovít Zúbek - autor historických životopisných próz, literatúry faktu a rozhlasových hier, publicista, prekladateľ. Bol riaditeľom vydavateľstva Tatran, za svoje dielo bol v roku 1967 ocenený titulom zaslúžilý umelec. / V službách Mateja Hrebendu, Doktor Jesenius, Skrytý prameň, Jar Adely Ostrolúckej, Zlato a slovo, Rytieri bez meča, Štvrtá stena, Gaudeamus igitur alebo Sladký život študentský, Moja Bratislava, Ríša Svätoplukova... /.

Zuzana Norisová - slovenská herečka a speváčka / Rebelové, Strážce duší, Milenci a vrazi, Letiště, Přešlapy, Panelák... /

Soňa Norisová - slovenská herečka a speváčka, sestra Zuzany Norisovej. Venuje sa úspešne aj dabingu, je členkou skupiny Fragile / Dobrá správa, Modrá ruža, Čierna ovca, Ticho po búrke, Rebelové, V poli, Ordinácia v ružovej záhrade, Václav, Mesto tieňov... /

Karol Machata - slovenský herec, dlhoročný člen Činohry Slovenského národného divadla / Víťzná křídla, Pole neorané, Drevená dedina, Anděl na horách, Posledná bosorka, Dáždňik svätého Petra, Prerušená pieseň, Červené víno, Soľ nad zlato, Nebojsa... /.

História mesta:

Najstarší a najdlhší časový úsek v dejinách ľudstva zahŕňa obdobie praveku. Dobu kamennú, bronzovú, železnú a rímsku až po príchod starých Slovanov na naše územie. Dnešný povrch Záhoria je výsledkom dlhého geologického vývoja a zmien, ktoré sa tu odohrávali. Človek obýval tento kraj už v praveku. Dokazujú to nálezy jaskýň Deravá skala a Tmavá skala na druhej strane doliny za Plaveckým Mikulášom.

Keďže archeologické nálezy v okolí Malaciek sa datujú až do obdobia praveku, vyskúšali sme si aj my, ako sa vtedajším ľuďom žilo. Okrem tradičného pästného klinu sme si z prírodného materiálu zhotovili aj jednoduchú sekeru, pomocou ktorej by sme sa v prípade potreby dokázali ubrániť pred divokými zvieratami či nepriateľmi. Veľmi zaujímavou bola i maľba na kamene, ktorá bola simuláciou jaskynných kresieb pravekého človeka:

Pomocou techniky krčeného papiera sa nám podarilo dosiahnuť vzhľad nerovného povrchu skalnej steny, takže naše maľby vyzerali ako skutočné:

Významné stavby a pamiatky:

Františkánsky kostol Nepoškvrneného počatia Panny Márie

Kaplnka svätých schodov – sú podobizňou schodov v Jeruzaleme, ktorými kráčal Kristus k Pilátovi

Kaštieľ v Malackách

Kostol Najsvätejšej Trojice

Zámocký park

Židovská synagóga

Múzeum Michala Tillnera

Súčasnosť mesta:

Malacky sú významným hospodárskym, administratívnym a kultúrnym strediskom. Rozloha mesta Malacky predstavuje 23,2 km². V súčasnosti sa tu rozvíja naftárensko - plynárenský, strojársky, nábytkársky a potravinársky priemysel. Malacky ponúkajú možnosti športu, turistiky, cyklistiky a relaxu v príjemnom prostredí. Nájdeme tu materské a základné školy, gymnáziá, centrum voľného času a základnú umeleckú školu. Vo východnom okolí mesta je rozsiahly vojenský priestor Malacky- Kuchyňa.

V oblasti Malaciek sa rozpráva západoslovenským nárečím. V takomto nárečí je aj slovenská ľudová pieseň *Išeu Macek do Mauacek*. Je veľmi známa nielen na Záhorí, ale aj v ostatných regiónoch najmä kvôli svojmu žartovnému textu.

Zaspievajte si s nami: - [video](#)

1. Išeu Macek do Mauacek šošovičku muácic,
zapomjeu si cepy doma, moseu sa on vrácic.

/: Ej, Macejko, Macejko, ko, ko, ko, ko,
zahraj mi na tenko, ko, ko, ko, ko,
na tú tenkú strunu, nu, nu, nu, nu,
ej, dzunu, dzunu, dzunu, nu, nu, nu, nu :/.

2. Ženo moja, stará moja, kams mi daua cepy,
pod kolničku, na hrebíčku, vem si ich, ty suepý.

/: Ej, Macejko, Macejko, ko, ko, ko, ko,
zahraj mi na tenko, ko, ko, ko, ko,
na tú tenkú strunu, nu, nu, nu, nu,
ej, dzunu, dzunu, dzunu, nu, nu, nu, nu :/.

Na túto pieseň sa veľmi dobre tancuje aj klobúkový tanec. Vyskúšajte si to s nami: - [video](#)

Nárečové slová sa používajú nielen na Záhorí, ale aj v iných regiónoch Slovenska. Pomocou nasledujúcej prezentácie sme sa otestovali, či do nášho slovníka nepatria okrem spisovných slov aj slová nespisovné. Vyskúšajte sa aj vy:

[Spisovné a nespisovné slová](#)

ZDROJE:

<http://www.malacky.sk/>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Malacky>